

Jules Vernes egen luftseilas

til norsk ved Per Johan Moe, www.jules-verne.no
(fra Journal d'Amiens i 1873, stilet til avisredaktør Théodore Jeunet)

24 minutter i ballong

Kjære Hr. Jeunet

Her er de korte notatene du ba om fra oppstigningen med «Météor».

Du kjenner forholdene oppstigningen ble foretatt under: Den relativt lille ballongen med et innhold på 900 kubikkmeter veide 270 kilo, inkludert gondol med utstyr, fylt med en gass som var utmerket for belysning, men med desto dårligere løfteevne, den måtte kunne ta fire personer, ballongskipper Eugéne Godard, i tillegg til tre reisende: advokat Deberly, løytnant Merson fra det 14. regiment og jeg.

Ved avreisetidspunktet var det umulig å ta med alle.

Hr. Merson som allerede tidligere hadde foretatt noen ballongoppstigninger i Nantes med Eugéne Godard, samtykket en smule motvillig i å vike plassen for Hr. Deberly, som i likhet med meg, skulle legge ut på sin første luftseilas. Den tradisjonelle ordren «kast loss» skulle straks gis, og vi skulle om litt forlate landjorden...

Men man hadde ikke regnet med Eugéne Godards sønn, en uredd liten kar på ni, som klatret opp i gondolen, og som førte til at vi måtte ofre to av totalt fire sekker med ballast. To sekker [igjen] bare! Aldri før hadde Eugéne Godard gått til vær under slike forhold. Oppstigningen kunne derfor ikke vare særlig lenge.

Vi hadde avgang klokken 05:24 om morgenen, langsomt på skrå oppover. Vinden stod på fra sydøst, og himmelen hadde en helt spesiell klarhet. Bare noen få urolige skyer i horisonten. Apekatten Jack, raskt i spissen med sin fallskjerm, lot oss stige hurtig ombord og kl. 05.28 var vi underveis i en høyde av 800 meter. Avstanden fra bakken kunne vi avlese på aneroid-barometeret.

Utsynet over byen var fantastisk. Longueville-plassen lignet en maurtue med røde og svarte maur, som om noen var i sivil og andre fra det militære. Spiret på katedralen senket seg litt etter litt, og indikerte som en instrumentviser hvordan vi gradvis steg oppover.

I ballong – ingen bevegelse, hverken horisontalt eller vertikalt, var merkbar. Horisonten så hele tiden ut til å befinne seg på samme høyde. Dens radius økte, det var det eneste, mens jorden under gondolen, senket seg nedover som i en trakt. Samtidig rådet absolutt stillhet, en fullstendig ro i atmosfæren bare forstyrret av krusningene vi skapte.

Ved kl. 05:32 kom en solstråle frem fra skyene som dekket horisonten og traff ballongen. Gassen utvidet seg, og

uten at noe ballast hadde blitt kastet ut steg vi til en høyde av 1200 meter. Den høyeste vi skulle oppnå i løpet av turen.

Dette er hva vi fikk se; under våre føtter: Saint-Acheul med sine mørklagte hager, forminsket som om vi betraktet dem gjennom den tykke enden av en kikkert; katedralruinen, hvis tårn gikk i ett med de mest fjerntliggende husene i byen; elven Somme, et tynt, klart belte; jernbanen, sporene så ut til å være tegnet opp med penn; gatene, lignet noen buktende skolisser; les hortillonnages 'Vannhagene' i Amiens, et utstillingsvindu for gartneridrift; åkrene, lik en slik tavle med mangefargede prøvelapper som skreddere i tidligere tider hengte opp på dørene sine; Amiens, en ansamling av små grå kuber; det ser ut som om noen har tømt en kasse med byggeklosser utover sletten. Deretter landsbyene omkring: Saint-Fuscien, Villers-Bretonneux, La Neuville, Boyes, Camon, Longueau, som lignet store hauger med stein, plassert der som forberedelser til en gigantisk gruslegging.

På dette tidspunktet er det indre av ballongen opplyst. Jeg ser inn gjennom hullet i bunnen, som Eugène Godard alltid holder åpent. Innvendig, en ren klarhet og dette skiller seg dermed klart fra duken på «Météor» som var dels gul, dels brunaktig. Ingenting røper tilstedeværelse av gass, hverken farge eller lukt.

Imidlertid synker vi fordi vi er for tunge. Det er nødvendig å kaste ut ballast for å holde oss oppe. Tusenvis av små papirbiter som hives ut indikerer en livlig luftstrøm i de lavere luftlag. Foran oss lå Longueau, men foran Longueau, en rad av myrlendte halvøyer [i elven Somme].

– Kommer vi til å gå ned i disse myrene?
spurte jeg Eugène Godard.

– Nei, svarte han meg, og dersom vi ikke skulle ha igjen mer ballast, kaster jeg ut reisebagen min. Det er helt nødvendig at vi kommer oss over dette myrområdet.

Vi fortsatte å falle. Kl. 05:43 var det 500 meter ned til bakken og en frisk vind tok fatt i oss. Vi passerte fabrikkpiper som vi kastet noen blikk ned i bunnen av; bilder av ballongen ble reflektert som en slags luftspeiling i myrpyttene; de maur lignende menneskene vokste seg store igjen og løp til og fra på veiene. En liten slette lå der framme, mellom jernbanesporene, foran sporvekslerne.

– Går det greit? spør jeg.
– Går det greit? Vi kommer forbi jernbanesporene, vi kommer forbi landsbyen helt der borte! – svarte Eugène Godard meg.

Det blåste friskt. Det kunne vi se på trærnes bevegelser. Vi passerte La Neuville. Foran oss lå slettelandet. Eugène Godard kastet ut sitt 'guiderope', slepelinen, et tau på en 150 meters lengde med et anker i enden. Klokka 05:47 traff ankeret bakken; ventilen ble åpnet noen ganger; noen hyggelige skuelystne samlet seg, tok tauet og fikk oss forsiktig ned på bakken uten det minste støt. Ballongen

hadde landet som en stor, velfødd fugl og ikke som et jaktbytte med blyskudd i vingen.

Tyve minutter etter var ballongen tømt, sammenrullet, innpakket, lagt i en kurv og en vogn brakte oss så tilbake til Amiens.

Så det var det, kjære hr Jeunet, noen korte, men nøyaktig gjengitte inntrykk. Tillat meg å sammenfatte med at en slik enkel luftseilas, og på samme måte ved en lengre ballongreise, aldri medfører noen fare under ledelse av Eugène Godard. En modig, intelligent, erfaren og kaldblodig mann som allerede har gjennomført over tusen oppstigninger i den gamle og den nye verden. Eugène Godard overlater aldri noe til tilfeldighetene. Han forutser alt. Ingen begivenheter kan overraske ham. Han vet alltid hvor han befinner seg og han vet hvor han vil lande. Han velger med en utrolig innsikt sin kurs og rute for luftseilasen. Han går vitenskapelig frem, med barometer i den ene hånden og en ballastsekk i den andre. Hans utstyr befinner seg i imponerende stand. Aldri svikter ventilen eller andre mekanismer. Et 'punkterings tau' gjør det mulig – dersom det viser seg nødvendig for å beskytte ballongen, i tilfelle ballongen skulle komme til åsubbe langs bakken – å tømme ballongen umiddelbart, for å lande raskt. Eugène Godard, med sin erfaring, sin kaldblodighet og sitt granskende blikk er i sannhet en luftens maestro – som holder ham oppe og som bringer ham avgårde. Ingen annen 'aeronaut' man vet om, kan sammenlignes med ham. Under slike forhold kan en reise i luften gjennomføres med den største trygghet. Det er faktisk ikke en vanlig reise, det er mer som en drøm – en altfor kort drøm!

Vennlig hilsen, min kjære Hr. Jeunet,
Jules Verne

Ov. PJM